

No Billag = no service public

Ina midada catastrofala

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **Il 4 da mars 2018 prenda il pievel posiziun davart l'iniziativa «No Billag». Tenor il parairi dal cussegl federal muntass in gea a l'iniziativa la fin dal service public sin il sector da l'infurmaziun. Pertutgadas fissan principalmain las regiuns muntagnardas.** Las medias han per ina naziun pitschna sco la Svizra cun sias quatter parts linguisticas/culturalas ina rolla centrala, ha punctuà Doris Leuthard, la presidenta da la confederaziun, ier a chaschun da la conferenza da medias a Berna. Cun lur contribuziuns, retschertgas ed analisas per il radio e per la televisiun sco er per las gasettas presta la SRG SSR ina purschida schurnalistica extendida, objectiva sin in aut nivel qualitativ. Tenor la Constituziun federala ston radio e televisiun contribuir a l'infurmaziun generala, al svilup cultural ed a la furmaziun da l'opiniun. Plinavant duain las prestaziuns da la SRG SSR tegnair quint da las particularitads da la Svizra e dals chantuns. Quellas prestaziuns na pudess la Svizra mai prestar cun entradas da la reclama e da sponsoring. Tenor Leuthard fiss

Las medias han per ina naziun pitschna sco la Svizra cun sias quatter parts linguisticas/culturalas ina rolla centrala, ha punctuà Doris Leuthard, la presidenta da la confederaziun, ier a chaschun da la conferenza da medias a Berna.

KEYSTONE

La nova taxa

Actualmain custa la taxa per radio e televisiun 451 francs l'onn. Cun la midada adattada al svilup tecnic – acceptada dal pievel – custa ella davent da l'onn 2019 mo 365 francs l'onn. Interpretas cun ina svieuta da main che 500 000 francs l'onn na pajan nagina taxa. Quai pertutga var trais quarts da las interpresas. Che las firmas pli grondas pajan ina taxa n'è nagut da nov. Quest princip exista gia perquai che quellas fatschentas pon profitar da radio e televisiun en quest senn che las medias rapportan davart lur products, ils trends commercialis, analiseschan il martgà e porschan plattafurmas attractivas per lur reclama.

in gea a l'iniziativa la fin dal service public, periclitass l'existenza da las staziuns da radio e da televisiun, fassess donn a la diversitad da las medias e muntass dapli dependenza dals gronds concerns. Per quests motivs èn necessarias contribuziuns directas per radio e televisiun. Mo cun quest sistem da finanziaziun po la SRG SSR ademplier l'incumbensa constituiziunala.

L'iniziativa periclitessa la solidaritad da la Svizra

L'iniziativa No Billag vul dismetter la taxa per radio e televisiun e scumonda a la confederaziun da subvenziunar radio u televisiun. Plinavant pretenda l'iniziativa che la confederaziun na dettia er naginas concessiuns per radio u televisiun, almain en temp da pasch. La dumonda, tgi che pro-

curia en cas da guerra e da catastrofes per l'infurmaziun necessaria, è stada senza risposta. Oz n'existia nagin plan B, ha confermà Leuthard davant las medias. Cler è che senza las taxas actualas vegniss producì sulettamain quai che renda finanzialmain. Pli pitschen il territori e main pussaivel fiss quai da realisar programs per radio u televisiun. Bleras emissiuns davart temas impurtants svanissan. L'iniziativa è memia radicala, periclitass la coesiun naziunala e manass ad ina catastrofa d'infurmaziun en ina democrazia sco la Svizra. Cun in gea a l'iniziativa giessan er blers daners per la reclama a l'exteriur.

«La furmla magica»

La furmla magica procura per ina repartiziun da las taxas a moda e maniera che

lubescha a tut las quatter regiuns linguisticas in program da radio e da televisiun che correspunda a lur agens basegns. Var 73% da las entradas derivan da la Svizra tudestga, 23% da la Svizra romanda, 4% da la Svizra taliana e 0,5% da la Svizra rumantscha. La Svizra romanda retschaiva dentant 33%, la Svizra taliana 22% e la Svizra rumantscha 2% da las entradas per pudair realisar lur programs.

Grazia al sustegn da la SRG SSR èn preschents en tut la Svizra er radios e posts da televisiun regionalis. La Svizra fiss l'emprim pajas da l'Europa che dismettess las taxas per in tal service public.

Ed il personal ?

Var 6000 personas chattan actualmain lavur e gudogn tar la SRG SSR. Per la pli

gronda part sa tractia quai da personal aut qualifitgà, specialisà. «Tge capita cun quest personal, cun lur cassa da pensiun sche l'iniziativa vegniss acceptada», ha vuli savair l'Agentura da novitads rumantscha? Leuthard ha concedì che quest problem saja da gronda muntada. Mo en emprima lingia saja quai ina dumonda da l'interpresa.

Il cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar l'iniziativa.

Aspect economic

La branscha da radio e televisiun dispona d'entras da 2,4 milliardas francs l'onn. Var 1,37 milliardas francs derivan da las taxas contribuidas da tut las chasadas svizras. La reclama en las emissiuns da televisiun porta 775 milliuns francs, quella dals radios var 150 milliuns francs. Var 100 milliuns francs portan purschidas or da «Pay-programs».

Contribuziuns per emissiuns da televisiun èn fitg charas. La produziun da la «Tagesschau» custa radund 63 000 francs per las tshintg emissiuns dal mintgadi. La televisiun da la Svizra tudestga ha pudì finanziar var 30 pertschient da las contribuziuns per l'infurmaziun cun entradas da la reclama.

Il «Telegiornale» dad RSI per trais emissiuns di per di vegn sin var 32 000 francs e cuntanscha var 54 000 personas. Cun la reclama pon mo var sis pertschient dals custs vegnir finanziads.

Il privats profiteschan

Dapi l'onn 2016 retschaivan ils radios locals ed ils posts privats da televisiun 67,5 milliuns francs. Davent da l'onn 2019 s'augmenta la contribuziun sin 81 milliuns. Plinavant vegnan mess a disposiziun 40 milliuns francs per la digitalisaziun e per la furmaziun dals schurnalists.